

ЛЮБЛІНСЬКИЙ МІГРАЦІЙНИЙ ПІДРУЧНИК

Анна Косіньска, Томаш Сеньов (Ред.), Павел Войтасік

ЛЮБЛІН 2009

Інформатор видано в рамках проекту «Люблінська Регіональна Мережа Підтримки Іммігрантів», який реалізовується Фондацією Інститут на користь Правової Держави. Проект фінансований з коштів Європейського фонду на користь інтеграції громадян держав третього світу та бюджету держави.

Автори: Анна Косіньска,
Томаш Сеньов (ред.),
Павел Войтасік

Wydawca Видавець: **Фундація Інститут
на користь Правової Держави**
вул. Шопена 14/70
20-023 Люблін
Тел./факс: +48 81 743 68 05
e-mail: fundacja@fipp.org.pl
www.fipp.org.pl

ISBN 978-83-927822-9-3

За зміст інформатора відповідає виключно Інститут на користь Правової Держави, думки, розміщені у даній публікації, в будь-якому випадку не віддзеркалюють офіційної позиції Європейської комісії, яка не несе відповідальності за спосіб використання даної інформації.

Copyright by Фундація Інститут на користь Правової Держави

Зміст:

ВСТУП	4
ПЕРЕДМОВА	5
ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ТА ОРГАНИ САМОВРЯДУВАННЯ	8
МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ	23
ВИЩІ ШКОЛИ	26
НЕУРЯДОВІ ІНСТИТУЦІЇ ТА МІСЦЕВІ ПАРТНЕРСЬКІ МЕРЕЖІ	30

Вступне слово

Дорогі Читачі,

від імені Інституту на користь Правової Держави та Люблінської Регіональної Мережі Підтримки Іммігрантів даруємо Вам **«Люблінський міграційний підручник»**. Наша публікація – це спроба зібрати інформацію про інституції, що діють в інтересах іноземців, подати цікаву для них інформацію у прозорий, зрозумілий спосіб та зробити її доступною. У підручнику Ви знайдете контактні дані та перелік заходів, які здійснюються центральними органами держави та управліннями державної адміністрації, органами самоврядування та вищими школами, міжнародними та неурядовими організаціями. Сподіваємося, що інформація, розміщена у підручнику принесе користь іноземцям, які повинні прийняти життєво важливі рішення, затримуються на території Республіки Польщі на довше, а також тих, для яких перебування на території Польщі лише короткотривалий етап у їх міграції.

Даний підручник опублікований у рамках проекту **«Люблінська Регіональна Мережа Підтримки Іммігрантів»**, фінансованого з коштів Європейського фонду на користь інтеграції громадян держав третього світу та бюджету держави. Метою проекту є створення інституційної підтримки для осіб та інституцій, які займаються справами іноземців у нашому регіоні. Члени мережі систематично проводять робочі зустрічі та навчання, завдяки яким можна більш якісно розв'язувати проблеми, що з'являються в результаті росту рівня міграції. Крім того, в рамках проекту було створено Міграційну бібліотеку з ресурсами, які використовують інституції, що працюють з мігрантами, а також редагується *newsletter* мережі та Інтернет-сторінка - **www.migrant.lublin.pl**. Віримо, що проведена нами робота надасть нової якості інтеграції у нашому регіоні.

Редакція

Передмова

Іноземці, які перебувають на території Республіки Польщі, повинні усвідомлювати, що існує безліч вимог, від виконання яких залежить легальний характер їх перебування у Польщі. Сама легалізація перебування є тільки першим кроком до інтеграції у польське суспільство. У процесі перебування повна інтеграція з місцевим суспільством вимагає зусиль та доброї волі як зі сторони іноземців, так і інституцій, задіяних у інтеграційний процес. У даному підручнику наведено перелік дій суб'єктів, які займаються справами іноземців, та їх контактні дані. Сподіваємося, що зібрана у публікації інформація, дозволить громадянам держав третього світу зрозуміти процедури та полегшить їх інтеграцію.

Справами іноземців займаються як органи державного, так і регіонального та місцевого рівнів. Після отримання в'їзної візи у **польському консульстві**, іноземець, що перетинає територію РП, перш за все контактує з представниками **Прикордонної служба та Митної служби**. Умовами легалізації перебування іноземців займаються перед усім **Воєводські управління**, які співпрацюють з **Воєводськими комендатурами поліції**. Додатково, у ситуації, якщо іноземець звертається з проханням про надання йому статусу біженця, його перебування у Польщі залежить від рішення Керівника **Управління у справах іноземців**, яке можна оскаржити, звернувшись до Ради у справах біженців. Іноземці, які незадоволені рішеннями прийнятими органами державної адміністрації, можуть скористатися правом подати скаргу до **Воєводського адміністративного суду**.

Іноземці мають можливість клопотатися про надання їм громадянства РП. **Президент РП** надає і висловлює згоду на відмову від польського громадянства, також у процедурі виступають посередниками **староста, консул, воєвода та Міністр закордонних справ**.

На польську міграційну політику на урядовому рівні мають вплив з однієї сторони **Департамент допомоги та суспільної інтеграції Міністерства**

праці і соціальної політики, а з другої – Департамент міграційної політики Міністерства внутрішніх справ і адміністрації.

У процесі перебування іноземця на території Польщі, в багатьох випадках його функціонування у суспільстві залежить від рішення органів адміністрації. І так, у процесі отримання праці іноземцями, воєвода видає дозвіл на працю. Крім того, обов'язковими є отримання ідентифікаційного податкового номера (NIP) і сплата податків у відповідному **Податковому управлінні**. Іноземці, які перебувають легально на території РП, можуть реєструватися як безробітні в **органах праці**. Іноземець, який хоче придбати нерухомість на території Польщі, повинен у багатьох випадках отримати згоду **Міністерства внутрішніх справ та адміністрації**.

Якщо іноземець має намір навчатися у польській школі, необхідною є нострифікація шкільного свідоцтва, отриманого за кордоном, яку проводить **начальник Управління освіти** відповідно до місця проживання іноземця. У випадку потреби підтвердження диплому, отриманого у вищому навчальному закладі за кордоном, відповідним органом є **Управління з питань визнання документів про освіту та міжнародного обміну**.

Іноземці, які є резидентами на території РП, можуть користуватися соціальною допомогою, яку надають **Повітові центри допомоги сім'ї** (у міських повітах вони називаються **Міськими осередками допомоги сім'ї**), на таких самих основах як польські громадяни. У справах, що стосуються дій пов'язаних з **Органами реєстрації актів цивільного стану**, закон дозволяє іноземцям брати шлюб в Органах реєстрації актів цивільного стану та виконувати дії щодо визнання дитини. Органи видають також акти про смерть та народження.

На території Польщі діють також міжнародні організації, які надають допомогу іноземцям: **UNHCR** (Управління Верховного комісара ООН у справах біженців) або **ІОМ** (Міжнародна організація з міграції - МОМ). Багато польських неурядових організацій концентруються на допомозі мігрантам. До них слід віднести: **Caritas Польща, Гельсінську Фундацію Прав Людини, Товариство правової інтервенції, Центр правової допомоги Халіни Нець у Кракові та товариства, які об'єднують іноземців, які походять з даної держави**.

Люблінський регіон віками був територією, на якій перепліталися культурні та активні міграційні рухи. Нині ця тенденція продовжується, особливо, з погляду на факт, що східний кордон РП є зовнішнім кор-

доном Європейського Союзу. На Люблінщині діє багато організацій та інституцій, які займаються справами мігрантів. Серед неурядових організацій важливу роль відіграють **Люблінський центр волонтерів, Caritas Люблінської Архиепархії, Товариство Homo Faber та Фундація Інститут на користь Правової Держави**, які надають юридичні поради мігрантам та біженцям, інституційну підтримку особам, що працюють з іноземцями.

Наукова співпраця відбувається через відділи співпраці з закордоном люблінських вищих навчальних закладів, а також завдяки створеному **Європейському колегіуму польських та українських університетів**. Цікаву освітню пропозицію для іноземців має Вища Школа Міжнародних Відносин та Суспільної Комунікації у Хелмі. Популяризації польської культури серед іноземців та мовній освіті сприяють діяльність існуючої вже понад 30 років Школи польської мови та культури **Люблінського католицького університету Яна Павла II та Центру польської мови та культури для іноземців Університету Марії Кюрі-Склодовської у Любліні**.

З усією впевненістю можна стверджувати, що співпраця з державами третього світу, як і міграційний рух на Люблінщині, будуть зростати. Необхідність написання підручника виникла з переконання про потребу популяризації методів результативної інтеграції та управління міграційними рухами як на вищому рівні, так і в регіонах. Залишається вірити, що розміщена у ньому інформація допоможе громадянам держав третього світу легше пройти важкий процес інтеграції і вплине на покращення якості їх перебування на території Польщі.

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ТА ОРГАНИ САМОВРЯДУВАННЯ

ПРЕЗИДЕНТ РП

Відповідно до статті 137 Конституції РП від 2 квітня 1997 р.: «Президент Республіки надає польське громадянство і висловлює згоду на відмову від польського громадянства».

Конкретні правила дій у даних справах врегульовано Розпорядженням Президента РП від 14 березня 2000 р. (Збірник Законів 2000.18.231). Відповідно до Розпорядження, прохання про надання польського громадянства або про згоду на відмову від громадянства подається за посередництвом відповідного старости або консульського органу. Зразки прохання становлять додаток до Розпорядження. Староста передає правильні, з мериторичної точки зору, прохання разом з відповідними документами (зазначені у § 2 пункт 1 і § 4 пункт 2) до відповідного місцевого воєводи, також консул РП – до відповідного Міністра закордонних справ. Пізніше воєвода або Міністр закордонних справ передає прохання за посередництвом відповідного Міністра внутрішніх справ до Канцелярії Президента РП.

Постанова, видана у справі про надання або висловлення згоди на відмову від громадянства, є остаточною. Якщо Президент прийме відповідну постанову, Керівник Канцелярії Президента РП видає посвідчення про надання польського громадянства або згоду на відмову від польського громадянства. Оригінали посвідчень передаються відповідному воєводи або Міністру закордонних справ. Посвідчення вручає староста або консул особисто зацікавленому.

Канцелярія Президента РП: вул. Вейска, 10, 00-902 Варшава;
Тел. (+48 22) 695 29 00; Факс (+48 22) 695 23 52 (Головна Канцелярія);
www.prezydent.pl

СЕНАТ РП

Сенат РП, згідно постанов Конституції РП, є другою палатою парламенту. Щодо міграційних питань у Сенаті діє також Комісія у справах міграції та єдності з поляками за кордоном. Опіку над Полонією та поляками за кордоном координує Маршалок Сенату. Допомога надається за посередництвом неурядових організацій з бюджетних коштів Канцелярії Сенату. При Маршалку Сенату діє також Полонійна консультаційна рада та Група радників у справах економічної міграції польських громадян у держави, які є членами Європейського Союзу.

Канцелярія Сенату: вул. Вейска, 6; 00-902 Варшава;
Тел. (+48 22) 694 95 12; Факс (+48 22) 694 99 06;
e-mail: senat@nw.senat.gov.pl

УПРАВЛІННЯ У СПРАВАХ ІНОЗЕМЦІВ

Управління у справах іноземців (У.С.І.) є органом державної адміністрації, який відповідає за справи іноземців (зокрема, легалізацію перебування та надання статусу біженця). Очолює управління керівник, якому підлягають такі одиниці: Департамент легалізації перебування та реєстрації іноземців, Департамент дій у справах біженців та **Бюро організації центрів для іноземців, які клопочуться про надання їм статусу біженця або притулку**. Управління є відповідним органом у справах:

- надання статусу біженця – дії у справі надання статусу здійснює У.С.І., натомість рішення видає сам керівник управління. Дії здійснюються на прохання зацікавленого іноземця, яке складається на відповідному формулярі; прохання подається до керівника управління за посередництвом відповідного коменданта Відділу або загону Прикордонної служби (Департамент дій у справах біженців).
- легалізації перебування іноземців, виселення іноземців з території РП, проведення статистичних досліджень, які стосуються перебування

іноземців на території РП, надання єдиних віз і співпраці з Шенгенською інформаційною системою (Департамент легалізації перебування та реєстрації іноземців).

- опіки над іноземцями та обслуговування центрів для іноземців, які клопочуться про надання їм статусу біженця (**Бюро організації центрів для іноземців, які клопочуться про надання їм статусу біженця або притулку**).

Нині, під наглядом У.С.І. знаходиться 19 центрів для біженців у Куявсько-Поморському, Люблінському, Мазовецькому, Подляському і Сльонському воєводствах. Практичну інформацію щодо можливості отримання допомоги зі сторони Управління та формуляри можна отримати на Інтернет-сторінці Управління: www.udsc.gov.pl

Управління у справах іноземців: вул. Кошикова 16, 00-564 Варшава;
Тел. (+48 22) 601 74 02; Факс (+48 22) 601 74 13

Пункт прийому прохань від іноземців, які намагаються отримати статус біженця або притулку: вул. Таборова 33, Варшава

МІНІСТЕРСТВО ПРАЦІ ТА СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Департамент міграції

Згідно з Розпорядженням (Додаток до Розпорядження № 6 Міністра праці і соціальної політики від 17 червня 2009 р.) Департамент міграції Міністерства праці і соціальної політики відповідає за реалізацію польської міграційної політики. У сфері міграційних питань департамент готує проекти нормативних актів, які стосуються економічної активності іноземців у Польщі, готує і веде двосторонні переговори у сфері руху працівників, опрацьовує і реалізовує заходи, метою яких відбувається інтеграція іноземців у Польщі, веде справи пов'язані з роллю міністра, як органу II інстанції, у справах пов'язаних з наданням дозволів на працю іноземців у Польщі, співпрацює з робочою групою у справах міграції Комітету у справах з працевлаштування, праці і соціальних справ ОЕСР, Радою Європи, ООН, Міжнародною організацією з міграції (МОМ) і Міжнародною організацією праці (МОП). Департамент міграції співпрацює також з посольствами та консульствами у справах з надання інформації іноземцям, які зацікавлені працею у Польщі. Департамент

веде статистику, що стосується працевлаштування іноземців у Польщі, і робить її доступною для публічності. Конкретну інформацію можна знайти на Інтернет-сторінці: www.migracje.gov.pl

Департамент допомоги та суспільної інтеграції

Відповідно до рішення Ради міністрів, суб'єктом, відповідальним за створення інтеграційної політики на території РП є Міністерство праці та соціальної політики. Завданням Департаменту допомоги та суспільної інтеграції є координація завдань у сфері інтеграційної політики. В питаннях іноземців департамент координує дії, які стосуються інтеграції іноземців на території РП, та веде справи, пов'язані з управлінням Європейським фондом на користь інтеграції громадян держав третього світу. На Інтернет-сторінці Міністерства праці та соціальної політики можна знайти інформацію, яка стосується допомоги надаваної іноземцям та переліком неурядових організацій, які займаються допомогою на користь мігрантів. Опрацьовується також перелік найчастіше поставлених питань у сфері підтримки інтеграції іноземців у Польщі.

Секретаріат Департаменту допомоги та суспільної інтеграції:

Тел. (+48 22) 66 11 662; Факс (+48 22) 66 11 140;

e-mail: sekretariat.dps@mpips.gov.pl

УПРАВЛІННЯ ПРАЦІ

Воєводські, міські і повітові управління праці – це інституції, створені з метою організації посередництва у пошуку праці, надання професійних порад, навчання безробітних осіб, нівелювання рівня безробіття і опрацювання статистики, які стосуються ринку праці. Проблеми працевлаштування іноземців на території РП регулює Закон від 20 квітня 2004 р. «Про промоцію працевлаштування та інституції ринку праці» (Збірник Законів 2008.69.415) та виконавчі розпорядження.

Питаннями працевлаштування іноземців займається Воєводське управління праці: Відділ ринку праці веде моніторинг пропозицій працедавців про наміри надання на виконання праці іноземцям без необхідності отримання дозволу на працю, спираючись на дані, які надсилаються щомісяця Повітовим управлінням праці.

Міські і Повітові управління праці реєструють іноземців, які перебувають легально на території РП як безробітних.

Громадяни держав третього світу, які є сусідами Польщі (Білорусія, Молдавія, Російська Федерація, Україна) можуть бути працевлаштовані на короткі терміни без необхідності отримання дозволу на працю (на основі Розпорядження Міністра праці і соціальної політики від 30 серпня 2006 р. у справі виконання праці іноземцями без необхідності отримання дозволу на працю). Працедавець реєструє заяву про намір працевлаштувати у Повітовому управлінні праці.

Воєводське управління праці: вул. Окопова 5, 20-022 Люблін

Міське управління праці: вул. Нецала 14, 20-080 Люблін

Повітове управління праці у Любліні: вул. Мелгевска 11, 20-954 Люблін

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ І АДМІНІСТАЦІЇ

З питань справ іноземців МВСіА координує різноманітні дії:

- Міністр внутрішніх справ і адміністрації – це орган, який виступає посередником у процедурі надання громадянства президентом РП та висловлює згоду на відмову від громадянства. Міністр є також органом II ступеня у справах набуття громадянства іноземцем, який перебуває у шлюбі з польським громадянином (на основі Закону від 15 лютого 1962 р. «Про польське громадянство»);
- Міністр внутрішніх справ і адміністрації висловлює згоду на набуття іноземцем нерухомості на території РП (після консультації з Міністром національної оборони або Міністром сільського господарства, у випадку сільськогосподарської нерухомості, правова основа – Закон «Про набуття нерухомості іноземцями» від 24 березня 1920 р., Збірник Законів 2005.183.1538);
- у структурі МВСіА функціонує Департамент міграційної політики, завданнями якого є координування дій пов'язаних з міграційною політикою держави, співпраця з інституціями, дослідницькими центрами і неурядовими організаціями з питань міграційної політики, представлення Раді міністрів принципів міграційної політики;
- з питань протидії дискримінації, расизму та ксенофобії, МВСіА є відповідальним за співпрацю з Агенцією основних прав Європейського

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ТА ОРГАНИ САМОВРЯДУВАННЯ

Союзу. У листопаді 2004 р., у структурі Департаменту релігії та національних і етнічних меншин МВСіА, створено Групу моніторингу расизму та ксенофобії. Нині Група функціонує при Департаменті контролю, скарг та пропозицій МВСіА. Її завданням є ведення бази даних про явища етнічної дискримінації, расизму та ксенофобії, підготовка аналізів та звітів, моніторинг цих явищ, а також здійснення заходів на користь національних меншин;

- координація пристосування дій органів державної адміністрації до співпраці з Шенгенською інформаційною системою (SIS);
- МВСіА є суб'єктом, відповідальним за управління Фондом Зовнішніх Кордонів, Європейським фондом повернення іммігрантів та Європейським фондом на користь біженців (Департамент Європейського Союзу та міжнародної співпраці).

Міністерство внутрішніх справ і адміністрації:

вул. Стефана Баторого 5, 02-591 Варшава;
тел. (+48 22) 60 115 38; факс (+48 22) 646 36 96

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ

У компетенції Міністерства закордонних справ (МЗС) є ведення закордонної політики Республіки Польща. МЗС підтримує контакти з державами третього світу через структурно виділені департаменти Африки та Близького Сходу, Америки, Східний і Департамент Азії і Тихоокеанський. У сферу завдань МЗС входить також підготовка міжнародних угод (Департамент юридично-трактатний) і утримання контактів з поляками за кордоном (Департамент співпраці з Полонією).

В справах іноземців МЗС підлягає польський дипломатичний корпус. Відповідальними одиницями у цій сфері є:

- Консульський Департамент (з питань консульської опіки і візових справ). Міністерству підлягають польські дипломатичні представництва та консульські відділи на території усього світу.
- Дипломатичний протокол. Завданням дипломатичного протоколу є прийняття загальних правил у відносинах з закордонними партнерами та місцевим (який перебуває на території РП) дипломатичним і консульським корпусом.

На Інтернет-сторінці МЗС (www.msz.gov.pl) можна знайти адреси дипломатичних представництв і консульських відділів на території РП, список суб'єктів, з якими РП підтримує дипломатичні стосунки.

Міністерство закордонних справ: Ал. Й. Х. Шуха 23, 00-580 Варшава

КОНСУЛЬСТВА

Відповідно до Закону «Про функції консулів РП» від 13 лютого 1984 р., консул є суб'єктом відповідальним за опіку над польськими громадянами, які перебувають поза територією РП. Функції консулів дуже широкі, до найважливіших дій з питань іноземців потрібно віднести:

- консульську опіку;
- посередництво в отриманні акту цивільного стану з Польщі або держави третього світу (потрібно додатково внести оплату за легалізацію) і можливим переданням до держави;
- на основі Закону «Про польське громадянство» консул є суб'єктом, до якого подається прохання про підтвердження польського громадянства, набуття польського громадянства і видання згоди на відмову від польського громадянства президентом РП;
- легалізація управлінських документів, виданих в іноземній державі, перед допуском їх до юридичного обігу у Польщі. Легалізація полягає на підтвердженні консулом, що документ був виданий відповідним органом, натомість засвідчення – це підтвердження автентичності підпису і печатки та підтвердження відповідності документу з законодавством іноземної держави. Цей обов'язок був відмінений для деяких держав третього світу в результаті підписаних міжнародних угод;
- у справі переселенського майна (нині регульоване на основі Розпорядження, звернути увагу, Ради ЄЕС 918/83 від 28 березня 1983 р.) консул видає засвідчення, яке підтверджує перебування за межами митної території Європейської Спільноти;
- крім того, консул видає засвідчення на ввезення праху і останків до Польщі (видача засвідчення залежить від рішення старости або мера міста, які дозволяють перевезти прах до Польщі).

Перелік польських дипломатичних представництв та консульств РП є доступний у електронній версії на Інтернет-сторінці МЗС www.msz.gov.pl

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ – МИТНА СЛУЖБА

Митна служба (МС) безпосередньо підпорядковується Міністру фінансів. Була створена на основі Закону від 24 липня 1999 р. «Про Митну службу» (Збірник Законів 1999.72.802). відповідно до статті 1 Закону завданням МС є гарантування у відповідності до законодавства ввезення товарів на митну територію Європейської Спільноти і вивіз товарів з митної території Європейської Спільноти. Завданням МС є також контроль законів митного права і інших законів, пов'язаних з ввозом та вивозом товарів, розміром і збором податку з назви імпорту товарів та запобігання митним злочинам.

Відповідно до статті 6h Закону, в рамках митного контролю, митний орган може виконувати усі дії митного контролю, які визнає за відповідні, згідно законів митного права, у кожному місці, що знаходиться на території РП або, якщо міжнародна угода це передбачає, поза нею. У випадку товарів, що ввозяться на митну територію Спільноти або вивозяться з цієї території подорожуючими, митний орган має право ідентифікувати особу, крім того, перевірити документи, що надають право на перетин державного кордону, провести митну перевірку багажу і обшукати особу. Варто також відзначити, що МС на північному і східному кордоні РП виконує контролюючі функції для зовнішніх кордонів ЄС.

За своєю структурою МС поділена на Митні палати, яким підлягають митні управління і митні відділи (напр., Митна палата в Бялей Подляскей контролює діяльність трьох митних управлінь і вісімнадцяти митних відділів). У структурі МС також функціонують лабораторії, які дають змогу збільшити контрольні можливості МС і результативність боротьби зі злочинністю.

Міністерство фінансів: вул. Сьвентокшиска 12, 00-916 Варшава;
Тел. (+48 22) 694 55 55; e-mail: kancelaria@mofnet.gov.pl

Митна палата в Бялей Подляскей: вул. Пулноцна 19, 21-500 Бяла Подляска

ПОДАТКОВЕ УПРАВЛІННЯ

Працевлаштування іноземця на території РП вимагає зголошення до Податкового управління (ПУ). Якщо іноземець не має ідентифікаційного податкового номера, потрібно спочатку його отримати. Працедавець зобов'язаний сплачувати податки з доходів працівника-іноземця. Якщо

іноземець є резидентом (фізичною особою, яка має місце проживання на території РП) є ПУ відповідно до його місця проживання. Якщо іноземець не є резидентом, відповідним буде ПУ для нерезидентів, яке знаходиться на території даного воєводства. Іноземці, які отримують прибутки у Польщі, зобов'язані сплачувати податки у відповідному Податковому управлінні.

Перше Податкове управління у Любліні: вул. Сондова 5, 20-027 Люблін

ВОЄВОДСЬКІ АДМІНІСТРАТИВНІ СУДИ

Закон від 30 серпня 2002 року «Про дії у адміністративних судах» (Збірник Законів 2002.153.1270) регулює судові дії у справах з питань контролю діяльності публічної адміністрації та в інших справах, до яких його приписи застосовуються на основі конкретних законів.

У справах надання статусу біженця (дії регулює Закон від 30 серпня 2002 р. «Про надання іноземцям захисту на території РП»), якщо рішення керівника У.С.І. є відмовою, то іноземець може звернутися до Ради у справах біженців. Скаргу на рішення, видане Радою у справах біженців, можна подати до Воєводського адміністративного суду у Варшаві.

Воєводський адміністративний суд у Варшаві:

вул. Ясна 2/4; 00-013 Варшава; Тел.: (+48 22) 553 70 00;

Факс :(+48 22) 826 98 89; e-mail: informacja@warszawa.wsa.gov.pl

Воєводський адміністративний суд у Любліні:

вул. Марії Склодовської-Кюрі 40, 20-029 Люблін; Тел. (+48 81) 531 07 00

ПРИКОРДОННА СЛУЖБА

Відповідно до статті 1 Закону «Про Прикордонну службу» від 12 жовтня 1990 р., Прикордонна служба (ПС) є одиницею, яка створена для охорони державного кордону на суші і на морі та контролю руху на кордоні. Очолює ПС комендант, який призначається та звільняється Міністром внутрішніх справ і адміністрації. Місцевими органами є коменданти відділів ПС і коменданти постів й дивізіонів ПС.

Завдання Прикордонної служби:

ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ ТА ОРГАНИ САМОВРЯДУВАННЯ

- охорона кордонів РП та контроль за прикордонним рухом, забезпечення безпеки міжнародного руху;
- надання дозволів на перетин державного кордону, а також – віз;
- запобігання і переслідування винуватців злочинів і правопорушень, особливо пов'язаних з перетином державного кордону або перевезенням через державний кордон товарів чи підакцизних товарів, що підлягають обов'язковому позначенню акцизним знаком, а також предметів зазначених у положенні про зброю, амуніцію і про охорону культурних цінностей.

У справах іноземців ПС є відповідним органом для прийняття прохань про надання статусу біженця, які пізніше передаються до У.С.І. Прикордонна служба відповідає також за Центри для біженців.

Головна комендатура Прикордонної служби:

Алея Неподеглосьці 100, 02-514 Варшава

Надбужанські відділ Прикордонної служби:

вул. Трубаковска 2, 22-100 Хелм

ПОЛІЦІЯ

Воєводська комендатура поліції у Любліні

У справах іноземців Поліція реалізовує завдання передбачені Законом «Про Поліцію» (Збірник Законів 1990.30.179), Законом «Про іноземців» (Збірник Законів 2006.234.1694) та Законом «Про забезпечення безпеки для іноземців на території РП» (Збірник Законів 2006.234.1695). Поліція реалізовує наступні завдання щодо іноземців:

- Комендант Воєводської поліції може видати щодо іноземця рішення, яке зобов'язує залишити територію Польщі протягом 7 днів (у чітко визначених випадках, зазначених у Законі «Про іноземців»), крім того, Комендант має право звертатись до воєводи з прохання про прийняття рішення про виселення.
- При Воєводській комендатурі поліції діє Група по боротьбі з торгівлею людьми. Завданням цієї групи є також моніторинг небезпеки (наприклад, пропозиції праці за кордоном) або співпраця з міжнародними організаціями.

- Воеводський Комендант поліції може залучити Уповноваженого з охорони прав людини.
- Конвойний відділ зобов'язаний надати супровід для іноземців з метою їх виселення або розміщення в Центрах для іноземців.
- У Відділі адміністративних дій ВКП у Любліні працює Група у справах іноземців. Відділ займається підготовкою даних про іноземців для заходів, які здійснює Люблінський Воевода у справах, що стосуються легалізації перебування, опрацьовує документацію та співпрацює з Прикордонною службою.

Поліція є також органом уповноваженим контролювати легальність перебування іноземців на території РП. Контроль може полягати на проханні пред'явити документ подорожі, візу, дозвіл на проживання, запрошення або кошти, які необхідні для покриття витрат пов'язаних з перебуванням у Польщі.

Воеводська комендатура поліції у Любліні: вул. Нарutowича 73, 20-019 Люблін; Тел. (+48 81) 532 01 01; Факс (+48 81) 535 46 24; www.kwp.lublin.pl

ВІДДІЛ РЕЄСТРАЦІЇ АКТИВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СТАНУ

Відповідно до Закону «Про акти громадянського стану» (п. а. г. с.) від 29 вересня 1986 р. (Збірник Законів 2004.161.1688) Відділи реєстрації актів громадянського стану реєструють громадянський стан осіб у вигляді актів про народження, одруження та смерть.

Дитина іноземця, народжена на території РП, повинна бути зареєстрована в РАГСі протягом 14 днів з дня народження (аналогічно як у ситуації польських громадян). Акт про народження дитини видається на основі інформації з лікарні. Якщо батьки дитини неодружені, батько визнає дитину у присутності керівника РАГСу.

Іноземець може взяти шлюб на території РП у РАГСі. Однак, на основі статті 56 п. а. г. с., іноземець зобов'язаний подати керівнику відділу документи, які підтверджують, що згідно з відповідним законодавством може взяти шлюб. В визначених ситуаціях районний суд може звільнити іноземця від обов'язку подачі такого документу з країни походження.

Сповіднення про смерть іноземця повинно відбутися не пізніше 3 днів після смерті. Акт про смерть іноземця на основі свідоцтва про смерть видається у відповідному РАГСі, залежно від місця проживання іноземця на території РП.

Відділ реєстрації громадянського стану:

вул. Лещинського 20, 20-069 Люблін; Тел. (+48 81) 466 15 05

ВОЄВОДСЬКЕ УПРАВЛІННЯ

На території Люблінського воєводства відповідальним у справах іноземців є Відділ громадянських справ і іноземців Люблінського воєводського управління. Відділи воєводських управлінь по роботі з іноземцями реалізують завдання, які передбачені Законом «Про польське громадянство» від 15 лютого 1962 р. (Збірник Законів 1962.10.49). Воєвода є відповідним органом для передачі прохань, отриманих від старости, про надання громадянства, і висловлення згоди на відмову від польського громадянства Президентом РП до Канцелярії Президента. Крім того, воєвода може визнати іноземця без громадянства громадянином РП, так як останній перебуває на території РП щонайменше 5 років на основі дозволу на проживання або дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС. Іноземець, який перебуває у шлюбі з польським громадянином, може на основі статті 10 Закону «Про польське громадянство», дотримуючись умов закону, подати заяву до відповідного місцевого воєводи і отримати, шляхом прийняття рішення, польське громадянство. Воєвода є також органом відповідальним за видачі рішень у справі набуття громадянства іноземцем, який втратив його у дитинстві. Додатково, у компетенції воєводи є видача рішення про повернення втраченого польського громадянства в результаті шлюбу з іноземцем (так звана, реінтеграція).

Відділи у справах іноземців реалізують також завдання, які передбачені Законом «Про репатріацію» від 9 листопада 2009 р. (Збірник Законів 2000.106.1018).

Воєвода є відповідним органом, який визнає репатріанта польським громадянином. Відділи ведуть також співпрацю з консульськими представництвами щодо справ громадянства та репатріації.

Воєвода є органом відповідальним за видання рішень, пов'язаних з легалізацією перебування іноземців на території РП (видає візи на

перебування, дозволи на проживання на визначений час, на поселення, рішення про виселення, видає згоду на толерантне перебування). Відділи ведуть контроль за легальністю перебування іноземців, реєстри дозволів на проживання на визначений час, поселення та облік запрошень і статистик.

Воєвода є органом, який видає іноземцям дозволи на працю на території РП на основі Закону «Про промоцію працевлаштування і інституції ринку праці» від 20 квітня 2004 р. Відділи соціальних справ Воєводських управлінь додатково ведуть діяльність, яка має на меті інтеграцію іноземців.

Люблінське воєводське управління

Відділ громадянських справ та іноземців:

вул. Пулносна 3, 20-064 Люблін; Тел. (+48 81) 747 74 00;
e-mail: wsoc@lublin.uw.gov.pl

Відділ соціальної політики:

вул. Спокойна 4, 20-914 Люблін; Тел. (+48 81) 742 45 52

**БЮРО ВИЗНАННЯ ОСВІТИ
І МІЖНАРОДНОГО ОБМІНУ**

Бюро є одиницею, яка підлягає відповідному міністру у справах вищої освіти, є державним центром Мережі ЄНЦІ (European Network of National Information Centres for academic recognition and mobility – Європейська мережа національних центрів інформації з академічного визнання та мобільності) / NARIC (National Academic Recognition and Information Centre – Національний центр з питань визнання та інформації).

Бюро Визнання Освіти та Міжнародного Обміну: вул. Огородова 28/30,
00-896 Варшава; Тел.(+48 22) 826 74 34; Факс: (+48 22) 826 28 23

УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ

Управління освіти є одиницями управлінської адміністрації у воєводстві. Куратори виконують функцію нагляду за освітою на території даного воєводства. Функціонування та організацію системи освіти на території

Польщі регулює Закон від 7 вересня 1991 р. «Про систему освіти» (Збірник Законів 1991.95.425). Іноземці у Польщі мають доступ до навчання на таких самих основах, як і польські громадяни, однак, починаючи з гімназійного рівня, освіта є платною, також можливим є отримання стипендії. На основі Розпорядження Міністра національної освіти від 4 жовтня 2001 р. (Збірник Законів 2001.131.1458), директор школи є суб'єктом, який кваліфікує учня-іноземця до відповідного класу. Начальник освіти у даному воеводстві є відповідним органом для визнання на рівних правах шкільного свідоцтва, отриманого за кордоном. Інформацію щодо вимог нострифікації можна отримати у відповідному управлінні освіти. Люблінське управління освіти має відділи поза межами у Замості, Бялей Подляскей і Хелмі.

Управління освіти у Любліні:

вул. 3 Мая 6, 20-078 Люблін; Тел. (+48 81) 538 52 00

МІСЬКИЙ ЦЕНТР ДОПОМОГИ СІМ'Ї

Міський центр допомоги сім'ї (МЦДС) у Любліні є організаційною одиницею, яка реалізовує інтегрованим способом завдання, передбачені Законом міста Люблін, у сфері соціальної допомоги. Метою МЦДС є допомога особам і сім'ям перебороти важкі життєві обставини, які вони не здатні вирішити самостійно, користуючись власним досвідом, ресурсами та можливостями. Працівники Центру підтримують сім'ї у намаганнях вирішити необхідні проблеми і уможливають їм життя в відповідних людських умовах. Здійснюють заходи, що сприяють формуванню життєвої самостійності осіб та сімей, їх інтеграції з середовищем. Завдання МЦДС визначені Законом «Про соціальну допомогу» та положеннями інших Законів. Соціальною допомогою можуть скористатися:

1. Іноземці, які мають дозвіл на проживання і перебувають на території РП:
 - а) на основі дозволу на поселення, дозволу на перебування довготермінового резидента ЄС, дозволу на проживання на визначений час або у зв'язку з наданням їм в РП статусу біженця або додаткового захисту;
 - б) на основі згоди на толерантне перебування: у формі притулку, харчування, необхідного одягу і спеціальної допомоги.

2. Іноземці, які мають місце проживання і перебувають на території РП, громадяни держав-членів Європейського Союзу, держав-членів Європейської асоціації вільної торгівлі (ЕФТА), сторін Угоди про Європейський Економічний Простір або Швейцарської Конфедерації, та членам сімей, які мають дозвіл на перебування або право на постійне проживання на території РП.
3. Особи, які мають польське громадянство, місце проживання і перебувають на території РП.
4. Крім того, право на надання їм у формі кризової інтервенції, при тулку, харчування, необхідного одягу та необхідної допомоги мають іноземці, про яких йдеться у статті 33 Закону 1 пункту 5 та статті 53 Закону 1 пункту 15 Закону від 13 червня 2003 р. «Про іноземців».

В переважній більшості, соціальна допомога надається особам і сім'ям з причин злиднів, сирітства, бездомності, безробіття, неповносправності, довготривалої або важкої хвороби, насилля у сім'ї, потреби надання охорони жертвам торгівлі людьми, потреби захисту материнства або багатодітності, а також у інших випадках перерахованих у Законі. З метою стабілізації особистої, сімейної, пов'язаної зі здоров'ям, прибуткової і майнової ситуацій, соціальний працівник проводить опитування за місцем проживання особи або сім'ї.

З соціальної допомоги можна отримати підтримку у вигляді грошової і негрошової допомоги. Крім того, МЦДС у Любліні займається встановленням, наданням та виплатою грошової допомоги сім'ям та додаткової допомоги, а також встановленням і виплатою опікунської допомоги і допомоги з аліментного фонду.

Міський центр допомоги сім'ї у Любліні: вул. Гродзка 7, 20-112 Люблін;
Тел. (+48 81) 466 53 00; Факс (+48 81) 466 53 01

Секція у справах допомоги іноземцям, учасникам війни та репатріантам: вул. Унії Любельської 15, Люблін; Тел. (+48 81) 532 20 12

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

UNHCR – УПРАВЛІННЯ ВЕРХОВНОГО КОМІСАРА ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У СПРАВАХ БІЖЕНЦІВ

Управління було створено у 1951 р. і знаходиться у Женеві, ним керує Високий Комісар. Нині UNHCR діє більше ніж в 120 країнах. Перед усім, UNHCR надає допомогу біженцям, яка має гуманітарний характер і аполітичний. Свої завдання реалізовує через дії на державному рівні, заохочуючи управління держави застосовувати міжнародні конвенції, крім того, координує допомогу, яка надається біженцям, робить моніторинг дотримання їх прав, співпрацює з неурядовими організаціями та підтримує реінтеграцію біженців після повернення їх на батьківщину. Заходи, майже повністю, фінансуються з добровільних внесків окремих держав та з дотацій ООН.

Бюро UNHCR у Польщі:

Ал. Шуха 13/15 кім. 17, 00-580 Варшава;

Тел. (+48 22) 628 69 30; Факс (+48 22) 625 61 24; e-mail: polwa@unhcr.org

МОМ – МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ З МІГРАЦІЇ

Міжнародна організація з міграції (МОМ) знаходиться у Женеві, створена у 1951 р. і нині є головною міжнародною організацією, яка займається міграцією. Нині МОМ об'єднує уряди 125 країн. Метою діяльності МОМ є популяризація впорядкованої міграції, включаючи повагу до прав людини і інтенції спільного добра. Особливою турботою МОМ оточує біженців у період і після закінчення кризових подій. Організація виконує також аналіз і наукові дослідження, метою яких є постачання інформації на тему тенденцій, які відбуваються

у міграційних рухах. Крім того, МОМ організовує навчальні програми для управлінської адміністрації та своїх партнерів, а також міжуправлінські консультації.

Відділ МОМ у Варшаві реалізовує проекти у сфері допомоги у добровільному поверненні. Програма скерована до осіб, які відмовилися від можливості отримати статус біженця у Польщі. В рамках запропонованої допомоги, МОМ забезпечує доступ до інформації щодо реальної ситуації у країні, до якої повертається особа, організацію виїзду, придбання квитків, реінтеграційні поради та можливість отримання коштів на навчання з метою отримання професії або відкриття підприємницької діяльності у своїй країні.

МОМ Міжнародна організація з міграції:

вул. Маренштат 8, 00-302 Варшава; Тел. (+48 22) 538 91 03;
Факс (+48 22) 538 91 40; e-mail: iomwarsaw@iom.int

**АГЕНЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
З ОСНОВНИХ ПРАВ**

Агенція з основних прав діє з 2007 р. Її головний офіс знаходиться у Відні. Агенція створена в результаті переформування Центру моніторингу проблем расизму і ксенофобії. Головним завданням Агенції є збір та аналіз даних у сфері дотримання основних прав. Агенція допомагає державам-членам у підготовці експертиз та звітів. Завданням діяльності Агенції є створення мережі співпраці між суб'єктами, які займаються захистом основних прав (Платформа основних прав). Публікації, звіти і newslettery Агенції можна переглянути на Інтернет-сторінці: www.fra.europa.eu

Крім організаційної структури, діють також Державні Об'єднуючі Службовці, які мають на меті забезпечити тісний контакт Агенції з даною державою-членом. У Польщі головним об'єднуючим службовцем є пані Інґа Рудецка, головний спеціаліст у Департаменті Європейського Союзу і міжнародної співпраці МВСіА.

European Union Agency for Fundamental Rights:

Шварценбергплац 11, 1040 Відень, Австрія;
Тел: (+431) 580 3060; Факс: (+431) 580 30699;
e-mail: information@fra.europa.eu

ICMPD – INTERNATIONAL CENTRE FOR MIGRATION POLICY DEVELOPMENT - МІЖНАРОДНИЙ ЦЕНТР РОЗВИТКУ МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

Центр, з головним офісом у Відні, є інституцією, яка створена у 1993 р. за ініціативи Австрії та Швейцарії. Головна функція Центру – створення механізмів підтримки для неформальних консультацій у сфері міграційної політики та підготовка експертиз для потреб міжнародної співпраці з питань політики щодо осіб, які клопочуться про надання їм політичного притулку. Нині ICMPD має статус міжнародної організації – членство у ній підтвердило 11 держав: Австрія, Болгарія, Хорватія, Чехія, Угорщина, Польща, Португалія, Словаччина, Словенія, Швеція і Швейцарія. Завданням Центру є аналіз актуальних або планування майбутніх міграційних рухів та дослідження ситуацій у країнах, де є численний наплив іммігрантів.

Результатом таких дій має бути краще розпізнавання і контроль за міграційним рухом.

Завдяки діяльності Центру, можливим є опрацювання і запровадження довготривалих стратегій, які мають на меті активізацію методів попереднього передбачення, гармонізацію засобів контролю в'їзду та координацію методів поведінки щодо іноземців і біженців.

Організація діяльності ICMPD базується на трьохвимірній структурі, яка включає:

- діалог та міжнародну співпрацю;
- інституційну підтримку – діяльність спрямована на створення доброго управління міграцією. Центр проводить навчання та реалізовує програми інституційного розвитку та підтримує управління держав-членів, їх адміністрації у діях на користь мігрантів. Одночасно ICMPD підтримує законодавчі реформи у сфері політики щодо осіб, які намагаються отримати статус біженців, надання віз, боротьби з торгівлею людьми і інтегрованого управління кордонами;
- дослідження та документацію – ICMPD проводить дослідження і навчання у сфері міграційної політики, одночасно керуючи спеціалізованою міграційною бібліотекою.

На базі сайту www.icmpd.org функціонує сайт з питань боротьби з торгівлею людьми www.antitraficking.net. Платформа повинна бути

місцем обміну досвідом і доброю практикою у сфері боротьби з цього типу злочинністю.

International Centre for Migration Policy Development:

Gonzagagasse 1, 5th floor; 1010-Vienna, Austria;

www.icmpd.org

ВИЩІ ШКОЛИ

ВІДДІЛИ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ ЛЮБЛІНСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Люблін – це студентське місто. З 1918 р. існує Люблінський католицький університет, який у 2004 році названо на честь професора, який довгий час тут працював, Яна Павла II. Крім того, приватним (однак посідає права публічної школи), який розпізнають у Польщі і у світі, університетом в Любліні після II світової війни було створено державні вищі школи: Університет Марії Кюрі-Скłodовської (найбільший люблінський вищий навчальний заклад з широкою освітньою пропозицією), Медичний університет (пропонує медичну освіту англійською мовою, дуже популярний серед студентів Європи, Сполучених Штатів Америки і Азії), Люблінська політехніка та Природничий університет. В Любліні, за останні 20 років, створено також кілька вищих недержавних шкіл, які щоразу краще готують студентів, особливо в рамках освіти на ліцензійному рівні. Контактні дані відділів співпраці з закордоном:

Бюро співпраці з закордоном ЛКУ:

Ал. Рацлавіцке 14, 20-950 Люблін, кім. 203 GG; Тел. (+48 81) 445 41 05;
e-mail: dwz@kul.pl

Медичний університет у Любліні, II лікарський факультет з англомовним відділом:

Ал. Рацлавіцке 1, 20-059 Люблін;
Тел. (+48 81) 528 89 37

Бюро співпраці з закордоном і наукових досліджень Люблінської політехніки:

вул. Надбистшицка 38 D, 20-618 Люблін;
Факс: (+48 81) 538 47 92

**Відділ співпраці з закордонном і міжнародної координації
Університет Марії Кюрі-Склодовської:
Пл. М. Кюрі-Склодовської 5, 20-031 Люблін**

**Бюро міжнародного обміну Природничого університету у Любліні:
вул. Академіцка 15, 20-950 Люблін**

ШКОЛА ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ ЛЮБЛІНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯНА ПАВЛА ІІ

Школа польської мови та культури діє при Люблінському католицькому університеті Яна Павла ІІ. Школу було створено 35 років тому, метою її діяльності є проведення курсів для іноземців, які прагнуть вивчити мову, ближче пізнати культуру Польщі. Школа є однією з найстарших цього типу закладів у Польщі, також з високим мериторичним рівнем занять про це свідчать здобутий досвід і університетські кадри, що співпрацюють зі школою. Мовні курси проводяться у школі протягом року, хоча переважна більшість студентів приїжджає у літній період. Разом з тим, протягом року у різних програмах школи бере участь близько 270 осіб.

Курси, крім представників Полонії, проходять дипломати, науковці, студенти, бізнесмени, не бракує також хобістів, людей, які кохають польську мову. Слухачі школи делегуються різними країнами, починаючи від країн-членів ЄС закінчуючи Російською Федерацією, Японією, Сполученими Штатами Америки. Школа характеризується високим мериторичним рівнем та різноманітністю у процесі проведення занять. Крім типових мовних курсів, організовуються програми для осіб зі спеціальними потребами та інтересами, як наприклад, курс про розвиток демократії після 1989 року або курс про культуру і мову для біженців та іммігрантів. Останнім, організованим школою, курсом є курс про Голокост для громадян Сполучених Штатів Америки. Крім того, в програмній пропозиції є унікальні лекції, які читають відомі спеціалісти, і супроводжуючі заходи. З усією впевненістю можна сказати, що участь у заняттях, які проводить Школа польської мови та культури, є шансом на глибоку і результативну інтеграцію громадян різних держав, культур та середовищ.

**Школа польської мови та культури
Люблінського католицького університету:**

Ал. Рацлавіцке 14, 20-950 Люблін: www.kul.pl/school; e-mail: polski@kul.pl

ЦЕНТР ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ ТА КУЛЬТУРИ ДЛЯ ПОЛОНІЇ ТА ІНОЗЕМЦІВ УНІВЕРСИТЕТ МАРІЇ КЮРІ-СКЛОДОВСЬКОЇ У ЛЮБЛІНІ

Центр польської мови та культури для Полонії та іноземців створено у 1991 р., однак університет свою освітньо-культурну діяльність веде ще з 1975 року, коли було створено Полонійний культурно-освітній центр. З 1981 р. при УМКС працював Курс польської мови для іноземців. Обидві одиниці остаточно об'єдналися у 1991 р. Центр веде діяльність у сфері навчання осіб, які проживають за кордоном, видає підручники і брошури, проводить наукові дослідження польської культури та мови. У літній період Центр організовує курси польської мови, крім того, в освітній пропозиції є річний підготовчий курс для вступу у вищі навчальні заклади Польщі, трьохрічний курс на факультеті польської філології та післядипломне навчання для іноземців.

**Центр польської мови та культури для Полонії та іноземців
Університету Марії Кюрі-Склодовської:**

вул. Ветеранув 18, 20-038 Люблін;

www.cjkr.umcs.lublin.pl; e-mail: polonia@poczta.umcs.lublin.pl

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ КОЛЕГІУМ ПОЛЬСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ

Європейський колегіум польських та українських університетів було створено у грудні 2000 р. Університетами-засновниками Колегіуму були: з польської сторони – Університет Марії Кюрі-Склодовської та Люблінський Католицький університет, а з української сторони – Національний університет ім. Тараса Шевченка у Києві, Національний університет ім. Івана Франка у Львові та Національний університет «Києво-Могилянська академія». Метою діяльності Колегіуму є формування європейської свідомості поляків та українців, запровадження проблематики Центрально-Східної Європи до наукових досліджень. У Колегіумі навчаються докторанти, які додатково готують свої докторські праці в інших університетах з питань економіки, права, політології, міжнародних відносин, літературознавства, культурології, філософії, соціології, політології, міжнародних відносин, педагогіки

та психології. Колегія проводить також відкриті лекції та публікує «Rocznik EKPiU»

ЕКPiU: вул. Марії Кюрі-Склодовської 5, 20-029 Люблін;
Тел./Факс (+48 81) 537 64 61;
www.ekpu.lublin.pl; e-mail: ekpu@ekpu.lublin.pl

ВИЩА ШКОЛА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН ТА СУСПІЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ХЕЛМІ

Школу було створено у 2004 р. як непублічний вищий навчальний заклад. Місією закладу є передавання знань, пошук правди, формування свідомості молоді у дусі відповідальності за майбутнє одиниці у місцевому, регіональному і глобальному розумінні. Відчуваючи відповідальність за будівництво сучасного європейського суспільства, заклад приймає нові виклики через високий рівень навчання і надання відповідної освітньої пропозиції, яка є чутливою до постійно змінюваних вимог ринку праці.

Перевагою закладу є його місцезнаходження поблизу кордону. Школа бере активну участь у процесі міжнародної та транскордонної співпраці з Україною та Білорусією. Цьому прислужуються також угоди про співпрацю з Товариством Органів Самоврядування Єврорегіону «Буг» та вищими навчальними закладами України – Волинським національним університетом ім. Лесі Українки у Луцьку та Державним педагогічним університетом ім. Івана Франка у Дрогобичі.

Заклад має багатий досвід у навчанні студентів з закордону, зокрема з України. Цим студентам гарантуються ідентичні права, якими користуються студенти з Польщі. Працевлаштовано також кілька наукових працівників з України.

Заклад, виконуючи роль Партнера у «Люблінській Регіональній Мережі Підтримки Іммігрантів», активно включається у вир заходів, які реалізуються різного виду суб'єктами та інституціями, що займаються іноземцями та інтеграцією останніх на території нашого воєводства.

Вища школа міжнародних відносин та суспільної комунікації у Хелмі:
вул. Хрубешовска 102, 22-100 Хелм; Тел. (+48 82) 560 31 01;
Факс (+48 82) 560 31 11; www.wssm.pl; e-mail: poczta@wssm.pl

НЕУРЯДОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ І МІСЦЕВІ ПАРТНЕРИ МЕРЕЖІ

ФУНДАЦІЯ ІНСТИТУТ НА КОРИСТЬ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Фундація Інститут на користь Правової Держави є неурядовою організацією, створеною польськими та американськими юристами, які пов'язані з факультетом права Люблінського католицького університету Яна Павла II. Вона створена на межі 2001 – 2002 рр. з метою підтримки ініціатив спрямованих на піднесення правової свідомості суспільства, популяризацію європейського права і ідей європейської інтеграції, діяльності на користь охорони прав людини. Місією Інституту на користь Правової Держави є здійснення заходів, в результаті яких у більш повній мірі реалізовуватимуться правила правової держави, зазначені у статті 2 Конституції РП. З початку своєї діяльності Фундація скеровувала на захист прав іноземців.

Фундація працевлаштувала кільканадцять юристів, які надають правову допомогу бідним особам та іноземцям. Юридичні консультації для іноземців реалізуються через дві програми: для біженців та мігрантів. Програма юридичних консультацій для біженців існує у Фундації з 2004 р. Створена завдяки підтримки представництва Управління Верховного Комісара ООН у справах біженців (UNHCR). Нині Фундація реалізовує проект «Юристи на користь Біженців IV», який фінансується з коштів Європейського фонду на користь біженців спільно з бюджетом держави. В рамках програми, юристи надають індивідуальні та безкоштовні юридичні консультації (російською, англійською або польською мовами) особам, які клопочуться про отримання статусу біженця, які мають статус біженця або охоплені додатковим захистом. Крім того, виступають як уповноважені перед Управлінням у справах іноземців та

Радою у справах біженців, а також перед іншими органами публічної адміністрації. Беруть участь у відповідних інтерв'ю, готують різні процесуальні документи, підтверджуючі прохання, опротестування негативних рішень, скарги до Воеводського адміністративного суду.

Юридичні та інтеграційні консультації для мігрантів, які не є біженцями, з'явилися повною мірою у 2009 році завдяки проекту «Інтеграція іноземців на Люблінщині», який фінансувався з Європейського Фонду на користь інтеграції громадян країн третього світу і бюджету держави.

Діяльність працівників та волонтерів Фондації передусім концентрується на наданні юридично-соціальних консультацій. Іммігранти постійно інформуються про основні аспекти екзистенції у Польщі. Юрист або інтеграційний радник надає юридичні консультації та інформацію з питань пошуку та отримання праці, можливості та здобуття відповідної професійної кваліфікації, умов отримання дозволу на працю, відкриття підприємницької діяльності, соціального забезпечення, освіти, медичного страхування та переміщення на території ЄС. Одним із заходів реалізованих Фондацією є також проведення курсів з вивчення польської мови для іноземців. Діяльність програми скерована також на потенційних іммігрантів, які можуть або мають намір прибути до Польщі (в тому числі власники «Карти поляка» та репатріанти).

Завдяки своєму багаторічному досвіду роботи з іноземцями, Фондація стала адміністратором «Люблінської Регіональної Мережі Підтримки Іммігрантів». Метою Мережі є створення інституційної підтримки для суб'єктів і осіб, які займаються справами іноземців на території Люблінського регіону. Через розпочаті дії Фондація прагне зміцнити і розвинути співпрацю між окремими членами Мережі та скоординувати завдання, які виконуються об'єднаними у Мережі інституціями. Натомість, довготривалою метою має бути інтеграція і покращення ситуації мігрантів на території Люблінщини. Обсяг діяльності окремих членів Мережі на користь іноземців представляє даний підручник.

Фондація створила список електронних адрес і редагує newsletter, присвячений змінам у законодавстві або ситуаціям іноземців на Люблінщині, він розсилається для членів Мережі. Створено також спеціальний сайт з тематикою проекту: www.migrant.lublin.pl

В головному офісі Фондації, для всіх зацікавлених міграційною тематикою, доступним є фонд, який складають публікації з питань біженців та міграції. Ресурси Міграційної Бібліотеки систематично поповню-

ються і в даний момент – це найбільший фонд міграційної літератури у Люблінському регіоні.

Фундація Інститут на користь Правової держави:

вул. Шопена 14/70, 20-023 Люблін; Тел./Факс (+48 81) 532 40 69;
www.fipp.org.pl ; www.migrant.lublin.pl; e-mail: migrant@fipp.org.pl

ЦЕНТР ДОПОМОГИ МІГРАНТАМ ТА БІЖЕНЦЯМ CARITAS ЛЮБЛІНСЬКОЇ АРХІЄПАРХІЇ

Центр Допомоги Мігрантам та Біженцям Caritas Люблінської Архієпархії – це спеціалізований заклад, створений у 1994 р. на допомогу і підтримку іноземцям, які перебувають у нашій державі. Центр допомоги мігрантам та біженцям (ЦДМіБ) пропонує безкоштовну професійну допомогу усім іноземцям, які перебувають на території Польщі, не беручи до уваги їх юридичний та соціальний статус, расу, національність та віросповідання. Працівники Центру – це особи з багаторічним досвідом, які працюють з мігрантами та біженцями як у Любліні, так і в Центрах у Лукові, Леонові, Любичи Крулевскей. Крім того, Центри Допомоги Мігрантам та Біженцям Caritas діють у Бялим Стоку, Згожельцу, Слубіцах та в Бялей Подляскей.

Конкретно опікою ЦДМіБ у Любліні охоплені: особи, які клопочуться про надання їм статусу біженця; особи, які мають дозвіл на толерантне перебування, додатковий захист; визнані біженці; мігранти; репатріанти.

Центр Допомоги Мігрантам та Біженцям Caritas Люблінської Архієпархії пропонує допомогу іноземцям у наступних питаннях:

- соціальні консультації: підтримка інтеграційних процесів; надання матеріальної допомоги; допомога у доступі до основної, середньої та вищої освіти; допомога у пошуку житла та праці; програми соціальної інформації; освітні заняття для дітей і молоді; допомога у вивченні польської мови; підготовка документів і заяв, заповнення формулярів.
- психологічні консультації: діагностика емоційних і психологічних проблем, особливо розладів, пов'язаних зі страхом, реакції на важкі стреси і адаптаційних розладів (пов'язаних з культурним шоком, жалобою); індивідуальна та групова терапія; консультації і тренінги у сфері різниці у культурах, міжкультурної комунікації; допомога дітям іноземців, які навчаються у польських школах; проблемна профілактика, разом з тим

профілактика шкідливих звичок у дітей, молоді і дорослих; підтримка виховної і освітньої функції сім'ї іноземця; опіка над жінками та дітьми; духовна підтримка.

- юридичні консультації та допомога.

ЦДМіБ - Caritas Люблінської Архієпархії:

вул. Примаса Стефана Вишиньського 2, 20-950 Люблін;

Тел./Факс (+48 81) 743 71 86; e-mail: migranci-lublin@caritas.pl

ЦЕНТР ВОЛОНТЕРІВ У ЛЮБЛІНІ

Центр волонтерів (ЦВ) у Любліні існує з 2000 р., є товариством, яке комплексно займається волонтерською проблематикою і групами ризику або особами, які відкинуті суспільством. За посередництвом ЦВ уже протягом 9 років волонтерською роботою займається понад 7000 осіб. Ці особи працюють у близько 100 закладах і організаціях. ЦВ – місце навчання, тренінгів, які готують бажаючих до праці у формі волонтерства і допомоги у процесі реалізації соціальних проектів. Центр має міжнародний досвід: співпрацює з організаціями країн ЄС, Африки та інших континентів, реалізують проекти-місії. З питань пошуку і навчання волонтерів, реалізації інноваційних програм він є одним з найпотужніших Центрів волонтерів у Польщі. За посередництвом ЦВ протягом останнього року працю отримало близько 1000 осіб, а 540 волонтерів працює в рамках тематичних програм організації.

Серед програм Центру є «Допомога біженцям» - підтримка та інтеграція біженців і осіб, які перебувають у Центрі для іноземців у Любліні, ведення інтеграційного клубу, у якому протягом навчального року з понеділка по п'ятницю 60 волонтерів проводять курси з вивчення польської мови, використовуючи ігрові методи для дітей, приватні заняття, а дорослим біженцям пояснюють питання пов'язані з культурою, історією і традиціями Польщі. З серпня 2008 р. волонтери ведуть ансамбль чеченської культури «Зірки Чечні», демонструючи мешканцям Любліна і регіону танці і культуру біженців з Чечні. ЦВ організував популяризаційні, інтеграційні заходи, волонтерський бенкет, Люблінське Багатокультурне Село і Багатокультурне Пленерне Свято, під час яких представили себе біженці та іноземці, які проживають на території Любліна і регіону.

В офісі Центру волонтерів іноземці можуть скористатися допомогою волонтерів з метою пошуку житла, візитів до управлінь, лікарень, під час зустрічей з польськими працевдавцями тощо.

Організація напрацювала модель розв'язання питань, яку волонтери можуть використовувати у роботі з біженцями, яку розповсюджувала у Польщі і за кордоном (зокрема, в Італії, Норвегії, Іспанії, Європейському Парламенті). За реалізацію проектів ЦВ двічі було нагороджено Міністерством регіонального розвитку і Фундацією «Фонд співпраці». Його діяльність визнано Міністерством праці та соціальної політики і Управлінням у справах іноземців.

З квітня 2009 р. ЦВ реалізовує проект «Бо був приїжджим...- соціальна кампанія», який фінансується з коштів Європейського фонду на користь інтеграції громадян держав третього світу, державним бюджетом та власних коштів Центру. Метою проекту є створення міжкультурного діалогу, освіта громадян з питань іммігрантів і їх культури, донесення суспільству, яке приймає, інформації, що стосується прав громадян держав третього світу у Польщі та ЄС, а також пізнання культур та релігії. В рамках проекту заплановано пленерний фестиваль; заняття з міжкультурної освіти у студентському середовищі і у школах; дві серії бігбордової кампанії; випуск рекламних роликів на польському телебаченні, відділу у Любліні; радіорепортажі; методичний фільм.

Іноземці можуть включатися у діяльність Центру волонтерів і Центру Душпастерства Молоді в рамках програм і волонтерських заходів.

Товариство «Центр волонтерів»:

вул. Єзуїцка 4/5, 20-113 Люблін; Тел./Факс (+48 81) 532 45 45;
www.wolontariat.org.pl/lublin; e-mail: lublin@wolontariat.org.pl

**СЕКЦІЯ БІЖЕНЦІВ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ
ЮРИДИЧНОЇ КОНСУЛЬТАЦІЇ ЛЮБЛІНСЬКОГО
КАТОЛИЦЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯНА ПАВЛА ІІ**

Головним завданням та метою діяльності Секції біженців університетської юридичної консультації Люблінського католицького університету Яна Павла ІІ є надання студентами юридичного факультету, під наглядом та мериторичною опікою наукового працівника юридичного факультету Люблінського католицького університету, допомоги особам, які намага-

ються отримати статус біженця у Польщі. Секція активно співпрацює зі студентами-волонтерами факультету слов'янської філології, завдяки яким з'явилися більші можливості у сфері інформування біженців і іноземців мовою, зрозумілою для них, про їх права та обов'язки на території РП. Заняття юридичної клініки мають на меті ознайомлення з теорією та набуття практики надання юридичної допомоги біженцям. Студенти, в рамках клініки, взяли під свою опіку один із розміщених на Люблінщині Центрів для іноземців (в Лукові). Там надають юридичні консультації іноземцям, які чекають на надання їм статусу біженця, готують оскарження рішення керівника У.С.І., скарги до Воеводського адміністративного суду у справах біженців, а також, прохання про надання соціальної допомоги ПЦДС. Секція біженців УЮК ЛКУ співпрацює з Фондацією Інститут на користь Правової Держави, в якій студенти проходять практику та стажування, а також часто продовжують працювати з біженцями після закінчення навчання. В рамках освітньої діяльності, юридична консультація Люблінського католицького університету організувала виставку плакатів Високого Комісара ООН у справах біженців і проводила антидискримінаційні навчання у школах, в яких навчаються діти біженців.

**Секція біженців університетської юридичної консультації
Люблінського Католицького Університету:**
Ал. Рацлавіцке 14, 20-950 Люблін; e-mail: upr_kul@kul.pl

ТОВАРИСТВО НОМО FABER

Товариство було створено у 2004 р., головним напрямком його роботи є діяльність з питань прав людини, антидискримінаційних, громадянських і культурних ініціатив. Серед реалізованих заходів слід згадати про проект «Люблін is friendly», це була пілотажна ініціатива Відділу культури Люблінської міської ради і Товариства Номо Faber. Проект був реалізований у рамках програми Багатокультурне Місто, спільної ініціативи Ради Європи і Європейської Комісії. Метою проекту було зближення з іноземними студентами люблінських вищих навчальних закладів і запитати їх про рівень задоволеності ними життям і навчанням у Любліні, участь у люблінських культурних подіях. Результатом проведеного анкетування є звіт, опублікований у травні 2009 р. і доступний уже у Міграційній Бібліотеці Люблінської Регіональної Мережі Підтримки Іммігрантів. Товариство є також партнером у проекті «Чужий? Зближення», який реалізовується спільно з Товариством «Для Землі» та у співпраці

з Управлінням у справах іноземців. Метою проекту є допомога в інтеграції громадянам Чечні, які прибувають на Люблінщину. В рамках проекту проводяться заняття для чеченських дітей, мистецькі заняття та такі, що стосуються тематики прав людини. Кінцевим результатом діяльності має стати результативна інтеграція бенефіціантів з культурою і польським суспільством. 31 липня 2009 р. Товариство Номо Faber реалізовує проект «Вітаємо у Любліні». Метою проекту є покращення інтеграції іноземців, студентів, які місцем свого проживання вибрали Люблін.

Товариство Номо Faber: вул. Нарутовіча 41/4а, 20-016 Люблін;
Tel. (+48 81) 534 94 06; www.hf.org.pl; e-mail: info@hf.org.pl

FRConsulting

Фірма FRConsulting спеціалізується на юридично-адміністративних послугах для іноземців, які перебувають на території РП, допомагаючи отримати офіційні дозволи і документи, та представляє клієнта у польських управліннях та інших інституціях. FRC займається також юридично-адміністративним обслуговуванням фірм, власниками яких є іноземці або, які працевлаштовують іноземців.

FRConsulting охоче бере участь у некомерційних заходах на користь проблем біженців. У співпраці з La Strada Fundacją проти торгівлі людьми і поневолення, FRC бере участь у заходах по боротьбі і запобіганні торгівлі людьми у Польщі, є активним учасником проекту «Люблінська Регіональна Мережа Підтримки». Діяльність у рамках проекту для FRConsulting – це ідеальна нагода зустрітися з людьми, які займаються різними аспектами імміграції у Польщі.

FRConsulting: вул. Свентодуска 10/3а, 20-082 Люблін;
Тел. (+48) 504 920 521; Факс (+48 81) 463 47 33;
www.frconsulting.pl; e-mail: biuro@frconsulting.pl

ТРАНСКОРДОННА СПІЛКА ЄВРОРЕГІОНУ «БУГ» ТОВАРИСТВО ОРГАНІВ САМОВРЯДУВАННЯ ЄВРОРЕГІОНУ «БУГ»

Єврорегіон «Буг» є транскордонною спілкою, створеною з метою співпраці прикордонних територій. Вона охоплює у Польщі - Люблінське воєводство,

у Білорусії – Брестську область, в Україні – Волинську область та два райони Львівської області. Спілка створена у 1995 р. у Луцьку (Україна). Єврорегіон займає площу 64 тис. км², польська частина становить 31 %. З польської сторони суб'єктом, відповідальним за фінансування діяльності Єврорегіону, є Товариство органів самоврядування Єврорегіону «Буг». Органами спілки є Рада Єврорегіону (по 10 представників з білоруської, української та польської сторін), Президія Ради Єврорегіону, Секретаріат (офіси у країнах – Брест, Луцьк і Хелм) і Ревізійна Комісія.

Єврорегіон має однорідні природні умови, особливо, з погляду на своє розташування має стратегічне значення для розвитку контактів громадян ЄС з її східними сусідами. Метою діяльності в рамках Єврорегіону є зміцнення співпраці партнерів у сферах господарювання, комунікації, освіти, охорони середовища, охорони здоров'я, спорту і туризму. В рамках реалізованих проектів організуються також фестивалі, тренінги, ярмарки, пленери та семінари, а також програми, які мають на меті підтримку самоусвідомленості і традицій регіону. З точки зору культурної глобалізації ця діяльність заслуговує на високе визнання.

Спілка Транскордонного Єврорегіону «БУГ»

Бюро Державного Секретаріату: Площа Неподлеґлосці 1, 22-100 Хелм;
Тел. (+48 82) 562 75 77; e-mail: sekretariat@euroregionbug.pl

ГЕЛЬСІНСЬКА ФУНДАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ

Гельсінська Фундація Прав Людини створена 1989 р. на основі раніше існуючого Гельсінського Комітету, який діяв у польському підпіллі з 1982 р. З початку свого існування Фундація сконцентрована на діяльності, яка забезпечувала дотримання прав людини і зміцнювала їх захист. З цією метою Фундація співпрацює з організаціями на міжнародному, національному і місцевому рівнях.

При Фундації діє національний пункт контактів проекту RAXEN (Racism and Xenophobia Network), який координує Агенція ЄС з основних прав і створений EUMC – Європейський центр моніторингу расизму і ксенофобії. Національні контактні пункти збирають інформацію і проводять аналіз, який стосується проблематики національних і етнічних меншин, міграції і дискримінації. Фундація реалізовує також програми, бенефіціантами яких є іноземці, наприклад, програма юридичної допомоги для біженців та мігрантів.

Гельсінська Фундація Прав Людини:
вул. Згода 11, 00-018 Варшава; Тел. (+48 22) 828 10 08;
e-mail: refugees@hfhrpol.waw.pl

ЦЕНТР ЮРИДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ІМ. ХАЛІНИ НЕЦЬ

Центр є неурядовою організацією публічної користі, створений у 2002 р., його місією є надання юридичних консультацій особам, які опинилися на другому плані і відкинуті суспільством.

Допомога надається також іноземцям і біженцям. Крім того, Центр активно бореться з расизмом і ксенофобією. Проводить кампанії проти торгівлі людьми, моніторинги та навчання. Інформацію з питань програм, які нині реалізуються, та правил надання допомоги доступна на сайті Центру: www.pomocprawna.org

Центр юридичної допомоги ім. Хеліни Нець: вул. Кроводерска 11/7,
31-141 Краків; Тел. (+48 12) 633 72 23; Факс (+48 12) 423 32 77;
e-mail: biuro@pomocprawna.org

STATEWATCH

Statewatch – це неурядова організація, створена у 1991 р. Як незалежний суб'єкт, об'єднує журналістів, дослідників, суспільних активістів, юристів і наукових працівників, які займаються моніторингом дотримання громадянських прав і свобод у Європі. Моніторинг концентрується на подіях і явищах, які часто оминаються офіційними звітами і таких, про які не згадується у ЗМІ. Багато істотних суспільних проблем є діагнованими ad hoc завдяки волонтерам, які працюють для State Watch. Зібрані дані доступні у бюлетені на Інтернет-сторінці і публікаціях, які систематично видаються. Надзвичайно важливими в питаннях іноземців є повідомлення щодо Простору Свободи, Безпеки і Справедливості Європейського Союзу, зокрема у сфері візової, імміграційної політики, управління кордонами і протидії торгівлі людьми.

Statewatch:
PO Box 1516, Лондон N16 0EW, Великобританія;
Тел. (+ 44 208) 802 18 82;
www.statewatch.org; e-mail: office@statewatch.org

ЛЮБЛІНСЬКА МЕРЕЖА ПІДТРИМКИ ІМІГРАНТІВ

Метою створення Мережі було створення інституційної підтримки для суб'єктів і осіб, які займаються справами іноземців на території люблінського регіону. Через розпочату діяльність хочемо досягти зміцнення та розвитку співпраці між окремими організаціями-членами та координування заходів, виконуваних об'єднаними у мережі інституціями. Остаточною, довготерміною метою проекту має бути інтеграція і покращення ситуації мігрантів на території Люблінщини.

Члени мережі зустрічаються на систематичних, щоквартальних зустрічах, в процесі яких представники окремих інституцій обмінюються досвідом та розв'язують практичні проблеми, пов'язані з ситуацією іноземців. Крім того, організуються навчання і конференції для членів Регіональної Мережі Підтримки, у процесі яких є можливим обговорення найважливіших заходів, що стосуються інтеграції іноземців, громадян держав третього світу. Додатково, в рамках проекту було створено базу mail-даних і постійно редагується newsletter, присвячений змінам у законодавстві та ситуації іноземців на Люблінщині. Створено також спеціальний сайт цього проекту: www.migrant.lublin.pl

Одним із заходів мережі є видавництво даного простого підручника, який стосується діяльності конкретних інституцій-партнерів на користь іноземців та переклад його на російську, українську, англійську мови.

Створено бібліотеку публікацій (Міграційна Бібліотека), яка стосується інтересів та діяльності членів Мережі Підтримки.

РАДА МЕРЕЖІ:

Док. Томаш Сеньов	президент Управління Фондації Інститут на користь Правової Держави (Секретар Мережі)
Моніка Будка	Міський центр допомоги сім'ї у Любліні
Док. Станіслав Дубай	Вища Школа Міжнародних Відносин та Суспільної Комунікації у Хелмі
Йоанна Олешковіч,	координатор Міграційної Програми ІРР
Роман Яборкхель	Відділ культури, Міська рада м. Люблін
Док. Мацей Станіслав Земба	директор Відділу громадянських справ та іноземців, Люблінське воєводське управління

Контакт з Адміністрацією Мережі Підтримки:

Фондація Інститут на користь Правової Держави: вул. Шопена 14/70,
20-023 Люблін; Тел./Факс (+48 81) 532 40 69; www.migrant.lublin.pl;
e-mail: migrant@fipp.org.pl